

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

20 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Lilian,

a examinat, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ungheni din 09 martie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2020, declarat în propria cauză penală de către inculpatul

Uncu Ruslan Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță*: 16.12.2019 – 09.03.2019;

2. *instanța de apel*: 28.05.2020 – 21.07.2020;

3. *instanța de recurs*: 10.12.2020 – 20.01.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 12 martie 2020, s-a recunoscut vinovat și condamnat Uncu Ruslan pe art. 179 alin. (1) Cod penal, la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a recunoscut vinovat și condamnat Uncu Ruslan pe art.171 alin. (3) lit. d) Cod penal, la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 11 (unsprezece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, i s-a stabilit pedeapsa definitivă lui Uncu Ruslan 12 (doisprezece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a încasat de la Uncu Ruslan în beneficiul statului suma de 10860 (zece mii opt sute șaiszeci) lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizelor judiciare.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, instanța de fond a constatat că, Uncu Ruslan la data de 02.08.2019, aproximativ la orele 20:30, aflându-se în sat. Xxxxx, r-nul Xxxxx, având scopul pătrunderii ilegale în domiciliu unei persoane, fără acordul

proprietarului, ilegal, intenționat a pătruns în locuința lui Xxxxx Xxxxx, situată în aceeași localitate și la cerințele acesteia de a părăsi domiciliu a refuzat categoric. Tot Uncu Ruslan, în aceleași circumstanțe de loc și timp, în momentul ce se afla ilegal în domiciliul lui Xxxxx Xxxxx, conștientizând caracterul ilegal al acțiunilor sale, având scopul satisfacerii poftelor sexuale, prin constrângere psihică și fizică exprimată în imobilizarea victimei cât și în aplicarea violenței fizice în scopul înlăturării opunerii rezistenței active din partea victimei, manifestată în răsucirea piciorului stâng a victimei, acțiune violentă care a determinat din imprudență fractura închisă a osului femoral stâng în 1/3 medie cu deplasarea de fragmente, leziuni care potrivit raportului de expertiză judiciară nr. xxxxx din 19 septembrie 2019, se califică drept periculoase pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă, intenționat, contrar voinței victimei, a întreținut cu aceasta un raport sexual în formă obișnuită.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Ion Marian în numele inculpatului Uncu Ruslan, prin care a solicitat admiterea apelului, repunerea în termenul de depunere a apelului din motivul situației excepționale a Republicii Moldova, Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 și în conformitate cu art. 22 din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Uncu Ruslan să fie achitat pe toate capetele de acuzare.

3.1. În motivarea cererii de apel, partea apelantă a invocat, că inculpatul pe tot mersul urmăririi penale nu a recunoscut vina ce i se încredințează și își argumentează cele expuse prin declarațiile lui de fapt ca și partea vătămată.

A menționat că deja în cadrul examinării cauzei date în instanța de judecată în privința inculpatului Uncu Ruslan martorii ascultați în instanță, precum și partea vătămată care în cadrul examinării cauzei a avut o atitudine neclară, nesigură prin ce dă de bănuială că a mințit instanța acest fapt este evident prin comparațiile declarațiilor care au fost expuse la urmărirea penală și apoi în fața colegiului penal, ce nu se poate de spus despre inculpat care nu a schimbat nici cum declarațiile și insistă că ultima de mai mult timp avea relații sexuale cu inculpatul, aceleași fapte le-a susținut în acțiunile de confruntare și în fața instanței de judecată.

Cele expuse de inculpatul Uncu Ruslan le-a considerat credibile pe tot mersul urmăririi penale și în instanța de judecată nu au fost modificate, fermitatea și redarea evenimentelor și acțiunilor legale strâns una de alta în ansamblu redă acțiunile care într-adevăr au avut loc între Uncu Ruslan și partea vătămată.

Detaliile care le expune partea vătămată Xxxxx Xxxxx în cadrul urmăririi penale în procesul-verbal de audiere apoi în procesul-verbal de confruntare și în final în fața instanței de judecată sunt diferite și în acest sens nu sunt credibile. În

cadrul ședinței de judecată acesta spune cum că a fost violată de către Uncu Ruslan și că altă persoană a venit și sub pretextul că a cerut bani de la ea a amenințat-o cu cuțitul și i-a rupt piciorul, în așa fel cum poate fi crezută ultima că a spus drept dacă acesta își schimbă depozițiile și nu sunt în favoarea inculpatului. Analizând în totalitate cele expuse de partea vătămată se face impresia că ultima a dus în eroare și organul de urmărire penală și instanța de judecată. Așa dar cele declarate partea vătămată Xxxxx Xxxxx solicită să fie apreciate critic.

Martorii cheie Jignea Lilian și Gușanu Vera care puteau să infirme sau să confirme unica probă directă că l-ar fi văzut pe Uncu Ruslan în gospodăria lui Xxxxx Xxxxx nu au fost chestionați în instanța de judecată, în așa fel nu a fost demonstrată vinovăția nici pe capătul de acuzare cu privire la infracțiunea prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, imputată inculpatului.

Acest fapt a fost sesizat de magistratul Chilian Constantin care a avut opinie separată la acest capăt de acuzare și anume :,,...nu pot fi de acord cu majoritatea în privința condamnării lui Ruslan Uncu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) din Codul penal. Am adoptat la rândul meu o poziție diferită referitoare la infracțiunea sus - citată. Sunt de părerea că inculpatul urma a fi achitat pe acest capăt de acuzare de către instanța judecată, deoarece în ședința de judecată nu a fost constatat existența faptei infracțiunii în acord cu art. 390 alin. (1) pct. 1) din Codul de procedură penală. Cu toate acestea, în ceea ce privește condamnarea inculpatului în temeiul art. 171 alin. (3) lit. d) din Codul penal, împărtășesc aceeași viziune.

Majoritatea a constatat că inculpatul Ruslan Uncu a pătruns, contrar legii, în domiciliul victimei Xxxxx Xxxxx, iar, după săvârșirea infracțiunii de viol, inculpatul a refuzat categoric să iasă din imobil la cererea categorică și expresă a victimei.

Potrivit rechizitoriului, procurorul a administrat următoarele probe la faza de urmărire penală: (a) declarațiile părții vătămate Xxxxx Xxxxx; (b) declarațiile martorului Lilian Jignea; (c) declarațiile martorului Vera Gusan și (d) procesul - verbal de confruntare între partea vătămată Xxxxx Xxxxx și inculpatul Ruslan Incu din 25 noiembrie 2019, în cadrul cercetării judecătorești, procurorul a refuzat administrarea, în calitate de probe, declarațiile martorului Lilian Jignea și declarațiile martorului Vera Gușan. Astfel, sentința de condamnare a inculpatului a fost axată pe: (a) declarațiile părții vătămate Xxxxx Xxxxx, (b) procesul - verbal de confruntare între partea vătămată Xxxxx Xxxxx și inculpatul Ruslan Uncu și (c) declarațiile martorului Maria Jignea.

În astfel, pentru a evalua atât probele scrise, cât și cele orale, instanța de judecată urmează să aplice, în general, criteriul „dincolo de un dubiu rezonabil” (a se vedea mutatis mutandis, Irlanda vs Regatul Unit, 18 ianuarie 1978. parag. 161:

Salman vs Turcia (M.C.), 27 iunie 2000, parag. 100). La acest capitol, a menționat că apărătorul inculpatului a formulat în ședința preliminară un demers cu privire la audierea martorilor (a) Lilian Jignea și (b) Vera Gusan. Totuși, procurorul a precizat că aceștia sunt martorii acuzării, într-un final, procurorul a refuzat la probele respective, întrucât martorii sunt plecați peste hotare, iar probele din dosar sunt suficiente pentru demonstrarea vinovăției inculpatului. Este de înțeles comportamentului apărării de a nu insista asupra audierii lor, cât timp orice dubiu trebuie interpretat în favoarea inculpatului.

Infrațiunea prevăzută de art. 179 alin. (1) din Codul penal, imputată inculpatului, s-a bazat pe faptul că inculpatul a pătruns în spațiul victimei și a refuzat să o părăsească.

Pentru început, majoritatea a stabilit că inculpatul Ruslan Uncu a pătruns ilegal în domiciliul părții vătămate Xxxxx Xxxx, în ședință de audiere, partea vătămată a explicat că „A venit Ruslan Uncu și a strigat la poartă, era cu o bicicletă și avea o sticlă de vin. A salutat-o și i-a cerut un încărcător pentru telefon. A intrat în ogradă. Nu a fost discuția despre faptul dacă i-a permis sau nu de a intra în ogradă...A cerut un încărcător, ea i-a spus că nu are, dar la rugămintea lui, precum că fiul ar avea, ea s-a dus în casă după încărcător, iar Ruslan Uncu a intrat după ea. Nu i-a permis să intre în casă, explicând că are priză afară”. Pe de altă parte, inculpatul a susținut că „el a venit la dna Xxxxx Xxxxx cu o zi mai înainte și se cunosc de mai mult timp...Nu avea nevoie de încărcător de telefon.” În opinia mea, inculpatul Ruslan Uncu se cunoșteau cu partea vătămată Xxxxx Xxxxx. De altfel, partea vătămată a susținut că „ei nici nu au purtat vreo discuție dacă poate el intra în ograda ei sau nu”, ceea ce denotă că era o regulă ca inculpatul ar fi putut intra în spațiul ei privat. Or, comportamentul ei și adresările ei familiare către inculpatul „Ruslan”, fiind analizate în ședința de judecată, demonstrează că el nu era o persoană străină pentru ea. Mai mult, inculpatul știa că încărcătorul feciorului părții vătămate este acasă la ea, cât timp partea vătămată a susținut că „locuiește de una singură”. Cu toate acestea, procurorul nu a prezentat încărcătorul pentru telefon. Așadar, importanța acestei probe era de a verifica versiunea părții vătămate. Mai simplu, partea vătămată putea să nu aibă niciun încărcător acasă, cât timp a susținut că ..nu are telefon acasă, din acest motiv nu a sunat la ambulanță” sau încărcătorul respectiv putea să nu fi adaptabil pentru telefonul inculpatului.

În astfel de circumstanțe, a considerat că versiunea părții vătămate, acceptată de procuror și de majoritate, nu a fost fundamentată pe nici o probă pertinentă. Nu s-a putut constata, în baza materialelor dosarului și lucrărilor din dosar, că partea vătămată i-a interzis inculpatului să intre în domiciliu.

Cu privire la constatarea „la cererea categorică și expresă a victimei de a părăsi domiciliu, inculpatul Ruslan Uncu a refuzat categoric, continuându-și acțiunile ilegale. Am reușit să observ că dovezile celor doi martori (a) Lilian Jignea și (b) Vera Gușan au fost fundamentale în cazul urmăririi penale, deoarece aceștia erau singurii alți participanți direcți la presupusa activitate ilegală a inculpatului, în timp ce martorul Maria Jignea a auzit de la feciorul ei Lilian Jignea că „el împreună cu Vera Gușanu au intrat în ograda părții vătămate, l-au luat pe Ruslan Uncu și l-au dus spre casa lui”, aceasta nu a știut detaliile concrete din acea seara, iar opinia ei este una destul de generală.

În mod corespunzător, din declarațiile părții vătămate nu am putut constata cu certitudine că ea a exprimat o cerere expresă în adresa inculpatului de a părăsi domiciliu. Pe de o parte, inculpatul a declarat că a băut vin cu ambii martori, iar ulterior a plecat cu Lilian Jignea la o zi de naștere. Pe de altă parte, partea vătămată a explicat că „nu poate spune dacă Ruslan Uncu refuza să iasă din ogradă când Jignea și Gușanu i-au spus să iasă din casă. Când Jignea și Gușanu au intrat în ogradă, ea țipa, ca să iasă din ogradă”. Astfel, aceste țipete și cereri exprese, inclusiv versiunea inculpatului, puteau fi confirmate doar de către martorii Lilian Jignea și Vera Gușan.

Cu titlu de observație, însăși procurorul a recunoscut relevantă declarația martorilor, de exemplu prin menționarea acestora în rechizitoriu sau prin prezentarea listei de probe în ședința preliminară. Mai mult, nu este clar un alt aspect.

Din aceste motive, a considerat că declarațiile părții vătămate și procesul -verbal de confruntare între partea vătămată Xxxxx Xxxxx și inculpatul Ruslan Uncu din 25 noiembrie 2019 au fost insuficiente pentru condamnarea lui Ruslan Uncu în baza art. 179 alin. (1) din Codul penal. Aplicând garanțiile jurisprudenței Curții Europene, susțin că nu au existat suficienți factori de contrabalansare pentru a compensa carențele în probațiunea efectuată de procuror.

În cele menționate mai sus prin opinia separată a magistratului cu menționarea la un șir de observații expuse pe margine, a indicat că în toate mărturiile de mai sus nu este arătat direct că Uncu Ruslan ar fi putut să o violeze și să-i cauzeze leziuni corporale lui Covaș Nina.

Nici raportul de expertiză judiciară nr. 20192400158 din 19.09.2019 nu a probat cumva că Uncu Ruslan este vinovat de comiterea infracțiunii incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2020, apelul declarat de către avocatul Ion Marian în numele inculpatului a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea hotărârii adoptate, instanța de apel a menționat că, în urma

verificării circumstanțelor de fapt și de drept, cât și a argumentelor apelantului, a ajuns la concluzia că lipsesc careva dubii sau bănuieli care ar putea pune la îndoială vinovăția inculpatului Uncu Ruslan, în comiterea faptelor încadrate în baza art. 171 alin. (3) lit. d) și art. 179 alin. (1) Cod penal, astfel că la acest capitol au fost reținute drept declarative argumentele atât ale părții vătămate cât și ale inculpatului referitoare la nevinovăția sa, și anume că leziunile corporale la partea vătămată au fost cauzate de către o altă persoană și nu de către inculpatul Uncu Ruslan.

Cu referire la motivele invocate de apelant, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatului Uncu Ruslan, or, acesta urma să fie achitat de sub învinuirea adusă, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea acțiunilor infracționale prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. d) și art. 179 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și de drept, vinovăția inculpatului Uncu Ruslan care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, apreciind faptele săvârșite de acesta, încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor.

Cu referire la prevederile sus citate, urmează a fi remarcat că din probele administrate a rezultat că acestea sunt suficiente pentru a constata că faptele există, constituie infracțiunile prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. d) și art. 179 alin. (1) Cod penal, au fost săvârșite de inculpat și sunt de natură să permită stabilirea pedepsei, iar personalitatea lui Uncu Ruslan susceptibilă de a fi supusă răspunderii penale.

În cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond au fost cercetate declarațiile inculpatului, a părții vătămate Xxxxx Xxxxx și a martorilor Chirvas Elena, Jignea Maria, Condurachi Ivan, precum și următoarele probe administrate la faza urmăririi penale, dintre care: procesul verbal de cercetare la fața locului din 03.08.2019, raportul de expertiză judiciară nr. xxxxx din 19.09.2019, procesul-verbal de ridicare din 03.08.2019, de la Xxxxx Xxxxx a fost ridicată o fustă de culoare neagră cu semne de deteriorare, procesul-verbal de examinare a obiectului din 05.08.2019, procesul-verbal de confruntare din 25.11.2019.

Instanța de apel, la fel ca și instanța de fond a apreciat critic declarațiile părții vătămate Xxxxx Xxxxx potrivit cărora piciorul i-a fost fracturat de către o altă persoană și nu de către Uncu Ruslan în timpul raportului sexual forțat, or, acestea se contrazic cu declarațiile date în cadrul urmăririi penale, unde aceasta a relatat cu lux de amănunte despre cele întâmplate, în care partea vătămată Xxxxx Xxxxx a indicat că, anume inculpatul Uncu Ruslan i-a fracturat piciorul (f.d. 87 vol. I), fapt

confirmat și prin concluzia raportului de expertiză judiciară nr. 201924D0158 din 19.09.2019, potrivit căreia, la cet. Xxxxx Xxxxx, fractură închisă a osului femural stâng în 1/3 medie cu deplasarea fragmentelor, a fost cauzată în rezultatul acțiunii unor obiecte dure contodente, sau în urma răsucirii piciorului, posibil în circumstanțele indicate mai sus, provoacă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă (f.d. 69 vol. I) astfel, declarațiile părții vătămate fiind contradictorii.

Instanța de apel a atestat că declarațiile lui Uncu Ruslan privind nevinovăția sa în comiterea faptelor penale incriminate au fost combătute prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată a instanței de fond și supuse examinării în ședința instanței de apel. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția lui Uncu Ruslan.

Instanța de apel a considerat că prima instanță just și-a întemeiat sentința în baza declarațiilor părții vătămate date în cadrul urmăririi penale (f.d. 87 vol. I), cât și a martorilor Jignea Maria, Condurachi Ivan, Chirvas Elena și probelor scrise cercetate în ședința de judecată, iar prin analiza lor cu certitudine a fost dovedită vinovăția inculpatului, iar acuzațiile sunt bine justificate standardului de dovadă „în afara dubiilor rezonabile”, la această concluzie a ajuns instanța de apel din analiza probelor pertinente și concludente, utile administrate în ședința de judecată care nu au fost combătute de către partea apărării, astfel de dovadă a rezultat din existența deducerilor suficient de puternice, clare și concordante sau a similitudinilor prezumției de fapt necombătute, care poate fi luat în considerație de comportamentul părților când sunt obținute dovezile respective.

Raportând motivele invocate în apelul declarat la materialele cauzei penale, instanța de apel a conchis că argumentele invocate nu își găsesc confirmare în starea de fapt a prezentei cauze penale, motiv pentru care instanța a respins solicitarea de achitare ca fiind nefondată.

Cu referire la argumentele apelantului, precum că Uncu Ruslan nu este vinovat în comiterea infracțiunilor incriminate, instanța de apel a reținut că conform doctrinei varianta-tip a infracțiunii de la art. 179 din CP, constă în pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane, fără consimțământul acesteia, ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, precum și perchezițiile și cercetările ilegale.

Deci la caz, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal s-a manifestat prin faptul că, la data de 02.08.2019, aproximativ la orele 20:30, Uncu Ruslan, contrar legii, a pătruns în spațiul în care victima Xxxxx Xxxxx își are domiciliul în sat. Xxxxx, r-nul Xxxxx, iar la acțiunile acestuia în scopul satisfacerii poftelor sexuale, prin constrângere psihică și fizică în privința părții vătămate,

exprimată în imobilizarea victimei, cât și în aplicarea violenței fizice, la cererea categorică și expresă a victimei Xxxxx Xxxxx, adresată făptuitorului Uncu Ruslan, de a părăsi domiciliul, ultimul a refuzat categoric, continuându-și acțiunile ilegale. Infracțiunea de violare de domiciliu este o infracțiune formală. Ea se consideră consumată din momentul: pătrunderii sau rămânerii ilegale în domiciliul persoanei, fără consimțământul acesteia; al refuzului de a părăsi domiciliul la cererea persoanei; al efectuării perchezițiilor sau cercetărilor ilegale.

Cu referire la infracțiunea prevăzută de art. 171 alin. (3) lit. d) Cod penal incriminată inculpatului Uncu Ruslan, instanța de apel a reținut că, fapta comisă de inculpat a atentat la obiectul juridic special, care este unul complex-relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea sexuală și relațiile sociale cu privire la libertatea psihică, integritatea corporală sau sănătatea persoanei.

Instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a apreciat declarațiile părții vătămate Xxxxx Xxxxx și ponderea acestora, care au o importantă majoră, or, aceasta declară în ședința de judecată că, la data de 02.08.2019, Uncu Ruslan a venit la ea la domiciliu. Ulterior, aflându-se în casă i-a rupt puțin fusta, a dezbrăcat-o iar ulterior a violat-o. A opus rezistență, a strigat după ajutor, dar nimeni nu a auzit-o. Acest fapt reiese nemijlocit și din declarațiile martorilor Chirvas Elena și Jignea Maria care au indicat că, la data de 03.08.202019, au plecat la Xxxxx Xxxxx care cerea ajutor. Ulterior, aceasta le-a povestit ce a pățit și anume că, Uncu Ruslan a venit la ea și a violat-o. Totodată au văzut că, piciorul părții vătămate Xxxxx Xxxxx era fracturat, deoarece acesta se afla într-o poziție nefirească. (...) Toate aceste probe, utile pertinente și concludente, confirmă cu certitudine existența acțiunilor de inviolabilitate sexuală în privința părții vătămate Xxxxx Xxxxx.

Relevante sub aspect probatoriu sunt și concluziile specificate în raportul de expertiză judiciară nr. xxxxx din 19.09.2019, prin care s-a stabilit la Xxxxx Xxxxx, fractură închisă a osului femural stâng în 1/3 medie cu deplasarea fragmentelor, care a fost cauzată în rezultatul acțiunii unor obiecte dure contondente, sau în urma răsucirii piciorului, posibil în timpul și circumstanțele indicate, provoacă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă.

La fel, instanța de apel a conchis că, instanța de fond a dat o apreciere corespunzătoare datelor de fapt constatate prin procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată Xxxxx Xxxxx și inculpatul Uncu Ruslan din 25.11.2019, în care partea vătămată menționează că, la data de 02.08.2019, în jurul orei 19:00, Uncu Ruslan aflându-se la domiciliul ei a intrat după ea în casă, a apucat-o de corp și împins-o cu forța pe pat, după aceasta a urcat pe ea, ea opunând rezistență îi spunea să părăsească domiciliul ei, dar nu o asculta și continua acțiunile lui. A dezbrăcat-o cu forța de haine. A rupt fusta, după care a apucat piciorul stâng și în

timp ce opunea rezistență, i-a răsucit piciorul și a simțit atunci că i-a fost fracturat, după care ultimul a comis un raport sexual forțat.

Instanța de apel a atestat că, prezența în acțiunile inculpatului atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunilor imputate, cât și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestor infracțiuni, a fost dovedită prin materialele cauzei acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în cadrul ședințelor judecătorești. Astfel, s-a constatat că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunilor imputate inculpatului Uncu Ruslan, inclusiv vinovăția acestuia, după cum rezultă din sentința instanței de fond, care s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-a motivat concluziile prin cumulul de probe pertinente și concludente, administrate pe parcursul judecării cauzei și ulterior apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, în mod obiectiv.

De asemenea, instanța de apel nu a avut temei de a interveni în sentința instanței de fond nici în partea stabilirii întinderii pedepsei inculpatului or, la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă inculpatului, s-a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, acestuia aplicându-i-se o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Uncu Ruslan, care solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința ultimului.

5.1. În motivarea recursului ordinar declarat inculpatul menționează că, partea vătămată singură a recunoscut că a dat declarații false și că a fost impusă, sub amenințare, să facă astfel de declarații. Martorii Jignea Lilian și Gușanu Vera, declarațiile cărora au o importanță relevantă în prezenta cauză, nu au fost audiați în instanțele de fond.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului inculpatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe

zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la data 21 iulie 2020, în prezența procurorului, părții vătămate, inculpatului (care a participat la ședința de judecată prin intermediul teleconferinței din Penitenciarul nr. 13) și avocatului acestuia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (f.d. 76-78, vol. II), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării deciziei integrale și anume pentru data de 30 iulie 2020, ora 14:00. Decizia motivată a fost pronunțată la 30 iulie 2020, doar în prezența procurorului.

Conform informației nr. 299 din 20.02.2021 prezentată de către administrația Penitenciarului nr. 3 – Leova, inculpatul a primit copia deciziei motivate la data de 03.08.2020 (f.d. 123-125, vol. II).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 30 iulie 2020, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 01 septembrie 2020.

Din actele cauzei se constată că inculpatul Uncu Ruslan, la 24.11.2020, a depus recursul ordinar, fiind recepționat cu numărul de intrare 7046 din 26.11.2020. Prin urmare, recursul inculpatului declarat, nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

La acest capitol este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate.

Totodată, a acest capitol este de menționat că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita

calea de atac.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

Prin urmare, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar al inculpatului Uncu Ruslan este declarat peste termen, urmează a fi dispusă inadmisibilitatea acestuia.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2020, în propria cauză penală de către inculpatul **Uncu Ruslan Xxxxx**, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **17 februarie 2021**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana